

**PROTOKÓŁ Z NADZWYCZAJNEGO POSIEDZENIA
RADY WYDZIAŁU NAUK EKONOMICZNYCH UW DOTYCZĄCEGO
PROGRAMU STUDIÓW „3+2” W DNIU 29.03.2006**

1. Dziekan, prof. dr hab. Tomasz Żylicz rozpoczął dyskusję na temat reformy programu studiów „3+2” ustosunkowując się do uwag Członków Rady wysyłanych pocztą elektroniczną (w załączeniu). Powtórzył wnioski zawarte w swoim ostatnio wysłanym Członkom Rady okólniku (w załączeniu). Przypomniał, że omawiane zmiany programowe nie dotyczą studiów anglojęzycznych, ani Jednoczesnych Studiów Ekonomiczno-Matematycznych, ani też Jednoczesnych Studiów Ekonomiczno-Menedżerskich. Zaproponował przyjęcie przez Radę zmian programowych „3+2” zaproponowanych przez Komisję Dydaktyczną.
2. Prof. dr hab. Marek Okólski zwrócił uwagę na gubienie wytycznych kierunkowych dotyczących sylwetki absolwenta w proponowanej reformie oraz nie uwzględnienie przy tworzeniu nowego programu doświadczeń badawczych poszczególnych katedr. Stwierdził, że w Komisji Dydaktycznej przygotowującej reformę programową, oprócz prodziekana dr. hab. Wojciecha Otto, żaden z jej członków nie posiada habilitacji. Reforma powinna być jego zdaniem przygotowywana przy współudziale bardziej doświadczonych osób i przede wszystkim powinna być konsultowana z opiekunami kierunków. Prof. Okólski wyraził swój sprzeciw wobec usunięcia historii gospodarczej z programu studiów licencjackich oraz całkowitego usunięcia Wstępu do statystyki. Ustosunkowując się do oświadczenia Dziekana, w którym twierdził on, że utrata prowadzonych do tej pory zajęć w przypadku poszczególnych katedr zostanie zrekompensowana przez udział ich pracowników w innych, nowowprowadzanych zajęciach., prof. Okólski odpowiedział, że usunięcie Wstępu do statystyki z programu studiów spowoduje zmniejszenie obciążeń dydaktycznych pracowników Katedry Demografii o około 500 godzin i tylko w nieznacznym stopniu zostanie to zrekompensowane nowymi przedmiotami. Prowadzący Wstęp do statystyki – prof. Okólski podał przykład dr Alicji Maksimowicz-Ajchel – byli bardzo dobrze oceniani w ankietach przez studentów. Usunięcie zaś historii gospodarczej zaburza równowagę między przedmiotami ekonomicznymi, matematycznymi i społecznymi. Na koniec swojego wystąpienia prof. Okólski zapytał, kto dał prawo Komisji Dydaktycznej do reformowania programu studiów. Wyraził, też głębokie oburzenie sposobem wprowadzania tej reformy. Postawił wniosek, aby nie głosować nad przyjęciem programu „3+2”, a nowy program ustalić w drodze dyskusji między pracownikami naukowymi WNE, dochodząc w tej sprawie do konsensusu.
3. Prof. dr hab. Mirosława Lasek ustosunkowując się do proponowanych zmian programowych była przeciwna ograniczeniu roli informatyki do nauczania programów Stata, Matematica oraz zdobycia przez studentów umiejętności korzystania z USOS. Powiedziała, że zawarte w proponowanym programie stwierdzenie, że studenci mogą dobrowolnie dokształcać się z MS Office jest dla nich obrażające. Zwróciła uwagę na fakt, iż w Komisji Dydaktycznej nie znalazł się żaden informatyk. Nie wiadomo, za jakie przedmioty po wprowadzeniu proponowanej reformy miałyby być odpowiedzialna Katedra Informatyki. Jaki będzie podział zajęć między pracowników Katedry Informatyki a pracowników naukowych z Wydziału Matematyki? Prof. Lasek zwróciła uwagę, że informatyka i ekonometria powinny być traktowane równorzędnie, a obecnie rola informatyki jest marginalizowana. W proponowanym programie znikają przedmioty związane z nurtem decyzyjnym. Pracownicy Katedra Informatyki po wprowadzeniu

programu „3+2” będą mieli znacznie zmniejszoną liczbę godzin dydaktycznych. Prof. Lasek, na koniec swojej wypowiedzi podzieliła opinię prof. Okólskiego dotyczącą niewłaściwego sposobu wprowadzania zmian programowych.

4. Prof. dr hab. Aleksander Łukaszewicz także poparł wypowiedź prof. Okólskiego odnośnie bulwersującego dla niego sposobu reformowania programu studiów na WNE. Przypomniął reformę programową przeprowadzaną w okresie, kiedy Dziekanem WNE był prof. dr hab. Marian Wiśniewski. Zmiany były wtedy wprowadzane po jawnych, długotrwałych konsultacjach z pracownikami naukowymi. Prof. Łukaszewicz spytał w jaki sposób minima programowe określone przez Ministerstwo Edukacji i Nauki mają się do autonomii Wydziału. Czy przedmiot polityka gospodarcza całkowicie zniknął z programu studiów, czy istnieje pod inną nazwą? Prof. Łukaszewicz zaproponował powołanie specjalnej komisji programowej do utworzenia na nowo programu studiów „3+2”.
5. Prof. dr hab. Marian Wiśniewski odnosząc się do wypowiedzi prof. Łukaszewicza stwierdził, że za jego kadencji dziekańskiej nie było z góry określonego terminu do którego reforma programowa miała być przeprowadzona, co pozwalało na długotrwałe konsultowanie i uzgadnianie zmian. Teraz termin ten jest znacznie krótszy. Forma reformowania programu nie budzi jego wątpliwości. To do czego prof. Wiśniewski miał zastrzeżenia, to przeładowanie programu studiów. Jego zdaniem, tak duża liczba zajęć uniemożliwia samodzielne pogłębianie wiedzy przez studentów, gdyż mają oni na to za mało czasu oraz prowadzi do tego, że zdobywana na studiach wiedza jest stosunkowo płytka. Stwierdził także, że organem odpowiedzialnym za wprowadzanie zmian w programie studiów jest Komisja Dydaktyczna.
6. Prof. dr hab. Jacek Kochanowicz zauważył, że przegłosowanie obecnie proponowanego przez Komisję Dydaktyczną programu „3+2” zaowocuje jego realizacją przez lata. Proces Boloński, który wymusza obecne zmiany był zapoczątkowany kilka lat temu i można było konieczną reformę programu studiów rozpocząć znacznie wcześniej. Przygotowana przez Komisję Dydaktyczną reforma programowa nie określa jasno sylwetki absolwenta. Studia na WNE UW powinny być porównywalne programowo z innymi studiami ekonomicznymi, aby studenci mogli po ukończeniu studiów licencjackich wybrać studia magisterskie na innych uczelniach. Komisja Dydaktyczna nie przeprowadziła takiego porównania programowego z innymi uczelniami europejskimi.
7. Prof. dr hab. Urszula Sztandar-Sztanderska zauważyła, że źle się stało, iż rozmowa na temat reformy zaczęła się od zarzutów o zmniejszenie obciążenie dydaktycznych dla poszczególnych katedr. Jej zdaniem dyskusja ta powinna się koncentrować na sylwetce absolwenta. Problemem jest to, że pracownicy rozliczani są z ilości odbytych zajęć, a nie z dostarczonej studentom wiedzy. Prof. Sztandar-Sztanderska wystąpiła jednocześnie za konsolidacją przedmiotów oraz wzrostem ilości przedmiotów wymaganych przez pracodawców tj. np. rachunkowość. Podkreśliła jednak, że liczba godzin nauczania nie powinna jednak wzrosnąć. Skrytykowała lobbowanie członków Komisji Dydaktycznej przez przedstawicieli niektórych katedr w trakcie prac nad reformą „3+2”.
8. Prof. dr hab. Zofia Barbara Liberda zauważyła, że Rada Wydziału nie powołała Komisji Dydaktycznej (prof. Sztandar-Sztanderska odpowiedziała na ten zarzut, że w skład komisji Dydaktycznej wchodzi „automatycznie” kierownicy kierunków oraz prodziekan ds. studenckich, a kierownicy kierunków zostali wybrani przez radę na początku roku

akademickiego). Prof. Liberda ubolewała nad brakiem konsultacji z przedstawicielami katedr przy przygotowywaniu zmian programowych przez Komisję Dydaktyczną. Zauważyła, że prace nad tą reformą mogły rozpocząć się znacznie wcześniej, po deklaracji Bolońskiej. Powiedziała także, że nowy program marginalizuje ekonomię rozwoju.

9. Dr hab. Adam Koronowski zwrócił uwagę, że dyskusja o programie dotyczy dyskusji nad obciążeniami dydaktycznymi poszczególnych katedr. Stwierdził także, że nowy program za bardzo koncentruje się na ekonometrii i przedmiotach matematycznych. Dyskutując na temat kształtu nowego programu powinno się brać pod uwagę merytoryczną treść przedmiotów, a nie tylko ich tytuły.
10. Przedstawiciel studentów zapytał czy jest sens dopasowywania się do minimum programowych ustalonych przez Ministerstwo Edukacji i Nauki skoro wiadomo, że zostaną one zmienione. Stał w obronie Komisji Dydaktycznej oraz pracy, którą włożyła w przygotowanie reformy „3+2”. Odnośnie wstępu do statystyki zauważył, że studenci nie podważali umiejętności dydaktycznych prowadzących, ale zakres przedstawianego na tych zajęciach materiału. W sprawie informatyki zauważył, że programy Stata oraz Mathematica są dla większości studentów pierwszego roku programami nie znanymi i dlatego potrzebne są warsztaty, na których mogliby się tych programów nauczyć. Programy te są wykorzystywane później do analizy danych przez prowadzących różne zajęcia. Z programem MS Office większość studentów ma zaś już kontakt na etapie szkoły średniej i dlatego wprowadzenie obowiązkowych zajęć z tego przedmiotu uważają za zbędne. Przedstawiciel studentów wyraził się pozytywnie na temat konsolidacji przedmiotów podając jako przykład obecne zajęcia z mikroekonomii.
11. Prof. dr hab. Zbigniew Hockuba opowiedział się za powołaniem specjalnej komisji ds. reformy programowej „3+2”. Stwierdził, że w związku z tym, że nowe minima programowe mają być ustalone przez MEN za 2 lub 3 tygodnie nie należy teraz podejmować uchwały o przyjęciu zmian programowych wypracowanych przez Komisję Dydaktyczną. Podniósł też sprawę zmniejszenia obciążeń dydaktycznych dla pracowników Katedry Historii Gospodarczej i zniknięcia Historii myśli ekonomicznej z programu studiów licencjackich
12. Prof. dr hab. Jan Jakub Michałek stwierdził, że dyskusja między kierownikami katedr a Komisją Dydaktyczną jest bardzo trudna. Kierownicy bowiem będą w większości przypadków bronić interesów swoich katedr a zadaniem Komisji Dydaktycznej jest zreformowanie istniejącego programu. Podział zajęć na zajęcia dla studiów licencjackich i na zajęcia dla studiów magisterskich w przypadku niektórych przedmiotów może być ułatwiony poprzez podział podręczników na poziom podstawowy i zaawansowany. W nowym programie powinna zaistnieć koordynacja sylabusów różnych zajęć w celu uniknięcia powtórzeń.
13. Prof. dr hab. Wojciech Maciejewski stwierdził, że widzi przyszłość WNE w studiach magisterskich. Zapytał na ile istniejące założenia przy wprowadzaniu reformy „3+2” są sztywne (czas wykonania oraz minima programowe). Sprzeciwił się stwierdzeniu, że studia na WNE są przeładowane przedmiotami matematycznymi. W nowym programie zauważył spadek godzin nauczania tych przedmiotów. Opowiedział się za konsolidacją przedmiotów oraz nie zwiększaniem liczby godzin dydaktyki od proponowanej obecnie przez Komisję Dydaktyczną.

14. Prof. dr hab. Szyber podzielił opinię profesorów Okólskiego i Łukaszewicza na temat sposobu wprowadzania reformy „3+2”. Zauważył, że projekty zmian powinny być dostarczone członkom Rady znacznie wcześniej niż na radę, na której te zmiany miały być poddane pod głosowanie. Sprzeciwił się usuwaniu jego zdaniem podstawowych przedmiotów jakimi są Wprowadzenie do statystyki oraz Polityka ekonomiczna. Stwierdził także, że nie powinno się koncentrować na studiach magisterskich. Zauważył, że na studiach licencjackich dla sektora publicznego brak jest przedmiotu Finanse publiczne.
15. Drugi z przedstawicieli studentów powiedział, że studenci oczekują wzrostu liczby godzin matematyki. Zauważył także, że istnieje potrzeba odciążenia trzeciego roku studiów z nadmiaru przedmiotów, aby umożliwić studentom pisanie prac licencjackich. Takie zmiany dotyczące trzeciego roku znajdują się w programie przygotowanym przez Komisję Dydaktyczną.
16. Dziekan, prof. dr hab. Tomasz Żylicz stwierdził, że Rada Wydziału dała Komisji dydaktycznej mandat do pracy nad reformą programową studiów „3+2”. Reforma powinna odbywać się na zasadzie kompromisu, a nie konsensusu. Konsensus mógłby doprowadzić do stwierdzenia, że wszystkie obecnie nauczane przedmioty są ważne, co spowodowałoby brak możliwości przeprowadzenia jakichkolwiek zmian. Odpowiadając na zarzuty o brak sprecyzowania sylwetki absolwenta Dziekan Żylicz odpowiedział, że prace nad nią rozpoczęły się znacznie wcześniej, w trakcie ustalania 5 kierunków studiów na WNE. Obecna reforma nie ma na celu wprowadzania radykalnych zmian do ukształtowanej przez te kierunki sylwetki absolwenta. Zauważył, że ciągle większym zainteresowaniem w Polsce cieszą się studia magisterskie, a nie licencjackie. Stwierdził także, że w proponowanym programie znacznemu zmniejszeniu uległy przedmioty matematyczne. W przypadku pracowników WNE zmniejszenie liczby godzin niektórych przedmiotów zostało zrekompensowane przydzieleniem im innych zajęć (w ramach podziału przez poszczególne katedry). Określone przez minima programowe MEN zajęcia mogą znajdować się w przedmiotach o innych nazwach. Dziekan Żylicz zauważył, że zmiany programowe na WNE w latach 90. można uznać za rewolucyjne, a obecnie przeprowadzane zmiany za ewolucyjne. Stwierdził także, że odpowiedzialność za przygotowanie zaproponowanej reformy „3+2” bierze na siebie. Podkreślił, że jak tylko zmianie ulegnie sytuacja prawna to zobowiązuje się do zapoczątkowania reformy proponowanej obecnie reformy programowej.
17. Prodziekan ds. studenckich dr Janusz Kudła zauważył, że proponowany program „3+2” realizuje profil uniwersytecki studiów. W nowym programie Historia myśli ekonomicznej nie znika, ale jest przeniesiona na studia magisterskie. Opis sylwetki studenta nie został dołączony do proponowanego programu reformy „3+2”, bo sylwetka ta nie ulega zmianie – wprowadzony zostaje jedynie podział na studia licencjackie i magisterskie. Zlecenie prac nad reformą programową Kierownikom katedr, a nie Komisji Dydaktycznej – zdaniem Prodziekana Kudły – nie byłoby dobrym rozwiązaniem, gdyż istnieje obawa, że Kierownicy katedr reprezentowaliby w dyskusji nad programem przede wszystkim interesy swoich katedr. Rozwiązaniem pośrednim między ustaleniem programu przez Komisję Dydaktyczną a samych Kierowników katedr jest rozmowa obydwu grup, która ma miejsce na ostatnich 2 radach wydziału. Zarzut o obcinanie godzin dydaktycznych pracownikom dydaktycznym WNE, Prodziekan uznał za niesłuszny, (a przynajmniej przedwczesny), gdyż na razie nie ma zrobionych żadnych obsad personalnych. Prodziekan

Kudła zauważył, że przez 5 lat równoległe z nowym programem studiów będzie realizowany obecny program. Powtórzył także za Dziekanem Żyliczem, że minima programowe dotyczą treści, a nie nazw przedmiotów, a zatem np. Finanse publiczne mogą być realizowane w ramach przedmiotu pt. Finanse. Stwierdził także, że skoncentrowanie się na ekonomii, a nie na zarządzaniu pozwoli na wypracowanie przewagi komparatywnej w stosunku do innych uczelni i wydziałów w tym Wydziału Zarządzania UW. Odpowiadając na zarzut prof. Liberdy dotyczący marginalizacji ekonomii rozwoju Prodziekan Kudła zauważył, że jest propozycja utworzenia całego kierunku „Development Economics”

18. Prodziekan dr hab. Wojciech Otto podkreślił wysiłek członków Komisji Dydaktycznej włożony w przygotowanie reformy programowej „3+2”. Zauważył spadek liczby godzin przedmiotów matematycznych w proponowanym programie. Podkreślił fakt, że minima programowe dotyczą treści a nie nazw przedmiotów. Treść ze Wstępu do statystyki rozumianej jako statystyka opisowa, ekonomiczna znajdzie się w innych przedmiotach. Niektóre wymogi dotyczące minimów programowych MEN Prodziekan Otto uznał za nieuzasadnione np. dotyczące ekonomii aktuarialnej.
19. Prof. dr hab. Krzysztof Opolski wyraził pozytywną opinię na temat wprowadzenia nowych przedmiotów quasi-bussinesowych. Zauważył, że obecnie proponowany program będzie mógł być w przyszłości modyfikowany. Przy przyszłych modyfikacjach uznał za stosowne konsultacje teoretyczne, businessowe, matematyczne i społeczne.
20. Prof. dr hab. Jerzy Wilkin docenił pracę Komisji Dydaktycznej. Zauważył jednocześnie kryzys dialogu na WNE. Informacje na temat pracy Komisji Dydaktycznej powinny docierać do Kierowników katedr wcześniej. Prof. Wilkin powiedział także, że jego zdaniem Senat nie powinien narzucać wydziałom tak krótkiego terminu przygotowania reformy „3+2”, bo w wyniku prac prowadzonych w pośpiechu reforma ta będzie niedopracowana. Zaproponował nie uzależnianie reformy na WNE od wymogów zewnętrznych, które i tak prawdopodobnie w przyszłości ulegną zmianie.
21. Prof. dr hab. Mirosława Lasek jeszcze raz zaapelowała o zajęcia obowiązkowe dla studentów z programu Microsoft Office. Zauważyła brak na kierunku ekonomii przedsiębiorstwa zajęć z informatyki. Powiedziała także, że jej zdaniem moduły informatyczne nie sprawdziły się i uważa, że powinny zostać zastąpione wykładem.
22. Prof. dr hab. Marek Okólski podkreślił brak spójności i dialogu na wydziale. Zauważył, że w trakcie przygotowania reformy „3+2” powstał na wydziale podział na lepszych „tych co lobowali” Komisję Dydaktyczną i gorszych – którzy tego nie robili. Prof. Okólski postulował ponownie o określenie sylwetki absolwenta popierając swój głos wypowiedziami części z przedmówców. Kolejny raz zauważył zmniejszenie obciążenia dydaktycznego dla Katedry Demografii. Stwierdził, że zamiana Statystyki opisowej na Statystykę matematyczną oraz Rachunek prawdopodobieństwa jest złym pomysłem, gdyż nie są to te same obszary tematyczne.
23. Prof. dr hab. Zbigniew Hockuba stwierdził, że 15 godz. wykład z Historii myśli ekonomicznej to za mało. Postulował, aby Komisja Dydaktyczna wprowadziła autopoprawkę do programu „3+2” zwiększającą liczbę godzin z HME do 30.

24. Przedstawiciel studentów podkreślił znaczenie przedmiotów z zarządzania – szczególnie na kierunku ekonomii przedsiębiorstwa. Powiedział także, że moduły informatyczne są pomysłem znajdującym uznanie studentów, jednak problem stanowi kwestia organizacyjna dotycząca zapisów na te moduły.
25. Prof. dr hab. Urszula Sztandar-Sztanderska zauważyła, że wcześniejsze sylwetki były określane pod kątem studiów magisterskich, a nie licencjackich. Do tej pory absolwenci studiów licencjackich otrzymywali licencjat z ekonomii. Teraz to ulegnie zmianie, gdyż zgodnie z ustawą specjalności mają się rozpoczynać już od 2 roku studiów. Prof. Sztandar-Sztanderska zastanawiała się, czy specjalności na studiach licencjackich powinny się pokrywać ze specjalnościami na studiach magisterskich i czy studenci kończący jeden kierunek na studiach licencjackich mogą podjąć studia magisterskie na innym.
26. Prof. dr hab. Marek Okólski przedstawił wniosek o powołanie 5 osobowej Komisji Rady Wydziału do prac nad reformą programową „3+2”, która by zweryfikowała program stworzony przez Komisję Dydaktyczną. Prof. Sztandar-Sztanderska zasugerowała, aby wniosek ten poddać pod głosowanie na następnej radzie, gdy prawdopodobnie będą już znane wymagane minima programowe. Prof. Okólski przystał na propozycję prof. Sztandar-Sztanderskiej.
27. Prof. dr hab. Józef Oleński zauważył, że nie wiadomo kiedy na pewno zostaną ogłoszone minima programowe, zatem proponuje przegłosowanie propozycji prof. Okólskiego na obecnej radzie. Propozycja prof. Oleńskiego w jawnym głosowaniu została przez Radę wydziału odrzucona.
28. Dziekan, prof. dr hab. Tomasz Żylicz poddał pod głosowanie wniosek o przyjęcie przygotowanego przez Komisję Dydaktyczną projektu reformy programowej „3+2” wraz z autopoprawką dotyczącą godz. wykładu z Historii myśli ekonomicznej, z zaznaczeniem, że projekt ten będzie mógł być w przyszłości modyfikowany za zgodą rady . Wniosek został przyjęty (głosy: za 20, przeciw 9, wstrzymujące się 2).
29. Prof. dr hab. Zofia Barbara Liberda postawiła wniosek o otwarciu na WNE UW kierunku „Development Economics”. Prof. Sztandar-Sztanderska zgłosiła uwagi formalne do propozycji prof. Liberdy. Uwagi te dotyczyły umowy: z Uniwersytetem Łódzkim, listów rekomendacyjnych oraz patronatu nad specjalnościami. Prof. Liberda zgodziła się z uwagami prof. Sztandar-Sztanderskiej i powiedziała, że uwzględni je w opisie kierunku. Rada Wydziału w jawnym głosowaniu przyjęła wniosek o otwarciu kierunku „Development Economics”.

Sekretarz Rady Wydziału
dr Anna Bartczak